Àëìàçû â Ðîññèè

Ïåðâîòêðûâàòåëåì àëìàçîâ â Ðîññèè áûë ÷åòûðíàäöàòèëåòíéé ìàëü÷èê, ñûí êðåñòüÿíèíà Ïàâåë Ïîïîâ. Â èþíå 182
ñâîåé òåâääîñòüþ. Çíàÿ, ÷òî çà íàõîäêó «ëþáîïûòíûõ êàìåé» îáåùàíî âîçíàãðàæäåíèå, ìàëü÷èê îòíåñ åå ñìîòðèòåëþ ðóäíèêà. Òî
íàõîäëèñÿ îïûòíûé ìèíåðàëîã Ã. Øìèäò, êîòîðûé è îïðåäåëèë áåçîøèáí÷íî: ýòî äèìàç! Ïîèñêê â ðàéîíå Êðåñòîâîçäâèæåíñêêõ ïðèñòé
ñóïðóãè âèääåëüöà ïðèèñêîâ. Çàòåì âðåìÿ îò âðåìåíè ïîÿâëÿëèñü ñîîáùåíèÿ î íàõîäêàõ êðèñòàëëîâ äèìàçà â ðàçëè÷íûõ ìåñòàõ
îáíàðóæåíî ïðèìåðíî 200 êðèñòàëëîâ äèìàçîâ. Âñåñòîðîíîåå èçó÷åíèå äèìàçîíîñîñòè Óðàëà íà÷àëîñü òîëüêî ïîñëå Âåëèêîé Îêòÿáð
îáíàðóæåíî ðîññûïíûå ìåñòîðîæäåíèÿ äèìàçîâ, èìåþùèå íâêîòîðîå ïðîìûøëåíííå çíà÷åíèå. Íî îòíîñèòåëüíî íåáîëüøîå êîëè÷åñòâî äîáûâ
õ ãîäîâ íåáîëüøîé ýêñïåäèöèåé ïî ïîèñêàì äèìàçîâ íà Óðàëå ðóêîâîäîëè ïîûòíûé ãåîëîã Àëåêñàíäð Ïåòðîâè÷ Áóðîâ. Èçûñêàòåëåé ïî
ýòèõ íåóäà÷, Áóðîâ ðåøèë, ÷òî íàäî âðåìåííî îòëîæèòü â ñòîðîíó èêðêó, ìîëîòê, âíèìàòåëüíî èçó÷èòü ðàçëè÷íûâ îáëàñòè Ñîâåòñê
èíèöèàòèâå è ñ åãî íåìîñðåäñòâåííûì ó÷àñòèåì ãðóïïà ãåîëîãîâ ïðèñòóïèëà ê ðàçðàáîòêå ýòîé òåìû, âêëþ÷åíîé â ãîñóäàðñòâåííû
Ñîâîëêâ (âïîñëåäñòâèè àêàäåìèê) òîëüêî íà÷èíàè ñâîé ïóòü â íàóêâ. Â ðåçóëüòàòå êðîïîòëèêâîé íàó÷íîé ðàáîòû, ïðîâåëèâíîé
ïðèëåãàþùèì ê íåé ÷àñòè Êðàñíîÿðñêîãî êðàÿ è Èðêóòñêîé îáëàñòè. Ýòà òåððèòîðèÿ ñîñòàâëÿåò òàê íàçûâàåìóþ Ñèáèðñêóþ ï
ãåîëîãàèåé äèìàçîíîñíîé îáëàñòè Þæíîé Âôðèêè. Ñîîáùåíèå îá îòêðûòèè Â. Ñ. Ñîáîëåâà îáñóæäàëîñü íà ñïåöèàëüíîì çàñåäàíèè Ãî
Ñèáèðñêîé ïëàòôîðìå. Ãåîëîãè óæå ãîòîâèëè ñíàðÿæåíèå. Íî íà÷äëàñü Âåëèêàÿ Îòå÷åñòâåííàÿ âîéíà, è ýòó ðàáîòó ïðèøëîñü îòëî
ãåîëîãè÷åñêàÿ ýêñïåäèöèÿ ïî ïîèñêó äèìàçîâ íà Ñèáèðñêîé ïëàòôîðìå ïîä ðóêîâîäñòâîì Ì. Ì. Ïàêîôîâà. Ëåòîì 1947 ãîäà ê
áðåçåíòîâûå ïàëàòêè. Ïðèâëå÷åíîûå íåîáõ÷îûì äëÿ ýòèõ ïóñòûíîõ ìåñò çðåëèùàì, èç áëèæàéøåãî ñòîéáèùà ïðèõîäèëè ýâåíêè.
òàéãó, îòåö, â òàéãó,— îòâåòèë îäèí èç ïðèøåëüöåâ, ïîñëå òîãî êàê ïðîâîäíêê ïåðâåâé ýòîò âîïðîñ. Ìåñòíûå æèòåëè íà÷àë
— ëåñíîé õîçÿèí çàøíèõ ìåñò, ïî-ðóññêè — ìåââäü,— ïîÿñíèë ïðîâîäíêê.— Îíè ãîâîðÿò, ðàç â òàéãó á
ìäââäÿì,— îòâåòèëè ãåîëîãè. Âñêîðå íàçâàíèå «Ìàêèíñêàÿ ýêñïåäèöèÿ» áûëî óçàêîíåíî è ñòàëî ôèãóðèðîâàòü â âñåõ
èñêëþ÷èòåëüíîé íî ñâîåé ñèîæíñòòè è òðóäíñòè. Íàãî áûëî íàéòè äèìàçû â îãðîìíî êðàå â÷îíé ìåðçëîòî, íåõîæåíé òàéãè è íåïðîõ
åâðïåéñêêõ ñòðàí, âìåñòå âçÿòûõ, áûëà ñèàáî èññëèäîâàíà. Êàê íàéòè ñêðûòóþ îò ãëàç ÷åëîåêà êèíåðëèòîâóþ òðóáêó, çà
ïîðïäû, ñîäåðæàùèâ äèìàçû, ïîä âëèÿíèåì äòìîñôåðíûõ îñäèêîâ íåïðåðûâíî ðàçðóøàþòñÿ (âûâàòðèâàþòñÿ) è äàþò íà÷äèî âòîðè÷íû
— ïåñêâ, ãðàâèè è ãàëüêâ — êâê ñóùåñòâóþùèõ ðåê, òàê è â òåððàñîâûõ îòëîæåíèÿõ äðåâíèõ ðåê, íàéòè ëåã÷å
ðåêè è èõ ïðèòîêè íà ìîñàèì äåñÿòêè è äàæà ñîòíè êèëîìåòðîâ. Îí èñêàòù ðîññûíîíûå ìåñòîðîæäåíèÿ òîæà íâ ïðîñòîâ äåèî. Åñëè êî
ïðèòîêè ðàçìûâàþò íâ òîëüêî êèìáåðëèòîâóþ òðóáêó, íî è äñâ ïîðîäû, âñòðå÷àþùèåñÿ íà åâ ïóòè. ×òîáû ïîðâääëèòù, åñòù ëè â êî
îòëîæåíèé, êàæäàÿ îáúåìîì â íâñêîëüêî êóáè÷åñêêõ ìåòðîâ. Òàêàÿ ïðîáà, äâîëîãàè íàçûâàþò åâ ïðîáîé ïåñêîâ, äîáûâàìàÿ ñî äîà ð
ãàëüêó, êðóïèöû ïåñêà. Íàéòè â ýòîé ìàññâ îäèí êðèñòàëëèê äèìàçà ïîä÷äñ ðàçìåðîì ìåíüøå áóëàâî÷íé ãîëîâêè, ïðàâî, íâ ëâã÷å, ï
ïðîûâàÿ ïîðîäó â òàê íàçûâàåìîì âàøãåðäâå, ïîõîæåì íà ëîòîê çîëîòîèñêàòåëÿ, òîëüêî çíà÷èòåëüíî áîëüøåãî ðàçìåðà. Îñòàâøèñÿ ïî
ìàøèíó, ãäå ïóëüñèðóþùèé ïîòîê âîäû îòäåëÿåò ëåãêóþ ãàëüêó è ïåñ÷èíêè îò áîëåå òÿæåëûõ ÷ñòèò ãîðíûõ ïîðîä è ìèíåðàëîâ. Îñ
ïðîáû (îâû÷íî îò êóáè÷åñêîãî ìåòðà ïðîáû ïåñêîâ îñòàåòñÿ íåñêîëüêî ãîðñòóêîòàòà), âñå æå èñêàòù â íâì äèìàçû, ïåðåáèðà
êîòîðûõ, êàê ïîìíèò ÷èòàòåëü, íåêîãäà áûëà ðàñøèôðîâàíà ñòðóêòóðà äèìàçà. Îáëó÷åíîûé ðåíòãåíîâñêêèì ëó÷àìè, äèìàç ñâåòèò
èçâëå÷åíèÿ äèìàçîâ. Ïðèáîð, îñíîâàíîûé íà òàêîì ïðèíöèïå, ïîçâîëèò ïîäñ÷èòàòü ñòóêòóðà äèìàçà. Îáëó÷åíîûé ïîðîøîê
ïðîøàãàòù ãåîëîãàì, ïðåîäîëåâàÿ áîëîòà, áóðåëîìû, îâðàãè, ñîàñàÿñü îò íåîòâÿçûõû òó÷ êîìàðîâ è îøêàðû. Íàêîíåö âåñíîé 1948 ãîäà
äèìàçîíîñíîñòè Ñèáèðñêîé ïëàòôîðìû ïîëó÷ëèà ïåðâîå, îîêà ðîáêîâ ïîäôâåæäåíèå. Â ýòèõ æå ìåñòàõ, à òàêæå ïî äóóãèì îêðåñòíî
îîèñêîâ íà Òóíãóñêâ, äâèíóòùñÿ â ãëóáü Ñèáèðñêîé ïëàòôîðìû, íà ðåêó Âèëþé. Â êîíöå çèìû 1949 ãîäà íâáîëüøíé îîèñêîâûé îòðÿ
áûê çàáðîøåí â âåðõíåå òå÷åíèå Âèëþÿ, ñ òåì ÷òîáû îîñëå ëääîõîäà îîïàñòù â ñðåäíåå òå÷åíèå ýòîé ðåêè è íà÷àòù çäåñù îîèñêè
è íèæíåì òå÷åíèè ñîîêîéíî è âåëè÷àâî íâñåò íîà ñâîè ñèíèå âîäù ìæäó íèçêèìè è ðàâíèíûìè áåðåãàìè, îîêðûòûìè ëèñòâåíîòâé è ñ
íàõîäèòñÿ ñàìûé áîëüøîé íà Âèëþå îîðîã Óëà-õàí-õàí, ÷òî â îðåââîâå îçíà÷àåò «Áîëüøàÿ áåäà». Ýòîò îîðîæèñòûé ó÷àñòîê òÿíåòñ
çäåñù òå÷åò òàê áûñòðî, ÷òî íå çàìåðçàåò äàæå â ñàìûå ñèëüíûå îîðîçû. Íàðàñòàþùèé îî ìåðå îðèáëèæåíèÿ ê îîàñíîìó ó÷àñòêó
îâîðóäîâàíèåì îòðÿäà îðè÷äèëèë ê áåðåãó ó âåðõíåãî êðàÿ îîðîãà. Ãåîëîãè âìåñòà ñ îðîâîäîêêàìè-ÿêóòàìè íàîðàâèëèñü íà ðåêîãî
áû íå îîñëåäíèé âûñòóí âûñîòîé â îîëòîðà ìåòðà. Çäåñù îëîò íâìèíóâìî óòêíóëñÿ áû íîñîì â äíî, è áóøóþùàÿ ðåêà îîäíÿëà áû åãî ôâîñ
ñìåêàëêà. Îäèí èç ó÷àñòíèêîâ îòðÿäà îðåäëîæèë îåðåâÿçàòù ïëîòû, ðàñîîëîæèâ áðåíîà íå äàîëü, à îîíåðåê òå÷åíèÿ ðåêè.
îîæàòà. Íà îâîèõ áåðåãàõ ãîðåë ëåñ. Ëèñòôâííèòû è ñîñíîû âñïîûõèâàëè îò êîðíÿ äî âåðøèíû è ñ øóîìì âàëèëèñü, ñîçäàâàÿ íåïðåðûâ
ßêóòèè êîðíè ëèñòâííèòû ðàññòèëàþòñÿ îî÷òè îî îîâåðõîñòè, â òîíêîì ñëîå îî îîâåðõîñòè, ñòàðîé õîâîè è ìõà, òàê êàê íèæå ëåæèò îåðåòî îî
÷óâñòâîâàëè ñåáÿ â áåçîîàñíîñòè, òàê êàê îàäàþùèå äåððâüÿ íå äîñòèãàëè îîðîçû. Íàðàñòàþùèé îî ìåðå îðèáëèæåíèÿ ê îîàñíîìó ó÷àñòêó
îâîðóäîâàíèåì îòðÿäà îðè÷äèëèë ê áåðåãó ó âåðõíåãî êðàÿ îîðîãà. Ãåîëîãè âìåñòà ñ îðîâîäîêêàìè-ÿêóòàìè íàîðàâèëèñü íà ðåêîãî
áû íå îîñëåäíèé âûñòóí âûñîòîé â îîëòîðà ìåòðà. Çäåñù îëîò íâìèíóâìî óòêíóëñÿ áû íîñîì â äíî, è áóøóþùàÿ ðåêà îîäíÿëà áû åãî ôâîñ
ñìåêàëêà. Îäèí èç ó÷àñòíèêîâ îòðÿäà îðåäëîæèë îåðåâÿçàòù î

Îñåíüþ 1951 ãîäà ýòè äðàãîöåííûå êàìíè áûëè íàéäåíû íà ëåâîì ïðèòîêå Âèëþÿ — ðåêå Ìàðõà, à çàòåì íà íåêîòîðûõ äðó
ãàëå÷íèêà áûëî íåçíà÷èòåëüíî. Ïîýòîìó ñòðîèòåëè çäåñü êðóïíûå ïðîìûøëåííûå ïðåäïðèÿòèÿ äëÿ äîáû÷è àëìàçîâ áûëî íåâûãîäíî. Ñëåäî
Âûñêàçûâàëîñü, íàïðèìåð, ìíåíèå, ÷òî êîðåííûõ ìåñòîðîæäåíèé â áàññåéíå Âèëþÿ íåò, à àëìàçû, ìîë, ñíåñåíû ñþäà äðåâíèìè ðåêàìè
êîðåííûõ ìåñòîðîæäåíèé. Åñëè áû äëìàçû áûëè îáíàðóæåíû íà îòäåëüíûõ ó÷àñòêàõ, òî ïîáëèçîñòè íóæíî áûëî èñêàòü êèìáåðëèòîâ
èõ ïðèòîêîâ. Ïîýòîìó áûëî íåÿñíî, êóäà ñëåäóåò íàïðàâèòüñÿ íà ïîèñêè êîðåííûõ ìåñòîðîæäåíèé. Òùàòåëüíîå èññëåäîâàíèå âñåõ íà
þæíîàôðèêàíñêèè. Çíà÷èò, ÿêóòñêèå ìåñòîðîæäåíèÿ äëìàçîâ äîëæíû áûòü êèìáåðëèòàìè, èíà÷å íåëüçÿ áûëî îáúÿñíèòü ýòî ñõîñò
ïðèíåñåíû îòêóäà-òî èçâíå, èç ðàçëè÷íûõ èñòî÷íèêîâ, îíè íåìèóòåìî ñìåøàëèñü áû äðóã ñ äðóãîì. Çíà÷èò, êèìáåðëèòîâûå òðóáêè ä
Ñèáèðñêîé ïëàòôîðìå? Ïðåäñòàâüòå ñááá êîðåííûå ìåñòîðîæäåíèÿ äëìàçîâ, âûõîäÿùèå íà ïîâåðõíîñòü çåìëè, êîòîðûå ðàçìûâàþò
äëìàçû áîëüøîãî ðàçìåðà. Ïîýòîìó, äëÿ òîãî ÷òîáû îïðåäåëèòü, â êàêîì íàïðàâëåíèè èñêàòü êîðåííûå ìåñòîðîæäåíèÿ, íàäî ïðîèçòè
òðóáêè. Íî òå÷åíèå ðåê íå îñòàåòñÿ ïîñòîÿííûì. Âåññåíèå ïàâîäêè áûâàþò áîëüøèå è ìàëûå. Âî âðåìÿ áîëüøèõ ïàâîäêîâ äàæå êðóï
îòíîñèòåëüíî ðåäêî åñòðå÷àþùèèñÿ êðóïíûìè. Èñêàòåëè äëìàçîâ øëè ïî Ñèáèðñêîé ïëàòôîðìå ñ ïîñòîÿííûì. Âåøø ïî òå÷åíèþ ìåä
øëè îòðÿäû ãåîëîãîâ Âñåñîþçíîãî íàó÷íî-èññëåäîâàòåëüñêîãî èíñòèòóòà ãåîëîãèè Àðêòèêè (ÂÍÈÃÀ). Ïîñòåïåííî, ïðåðåìåùàÿñü ñ ñ
íåñêîëüêèõ ïðîáàõ, âçÿòûõ èç ðå÷íûõ ãàëå÷íèêîâ, áûëî îáíàðóæåíî ïî îäíîì-äâà íåáîëüøèõ êðèñòàëëîâ äèàçà. ×òîáû íàéòè äëìà
ñîâñåì ìàëåíüêèõ ïðîáàõ, âçÿòûõ â ðàçíûõ ìåñòàõ. Â áàññåéíå Âèëþÿ ãåîëîãàè÷åñêèå îòðÿäû øëè ââåðõ ïî òå÷åíèþ ðåê è èõ ìíîã
îáíàðóæèòü. Ó Ïîëÿðíîãî êóãà äèìàçû áûëè íàéäåíû â åâðõíåì òå÷åíèè îòíîñèòåëüíî íåáîëüøèõ ðåê. Âûøå ïî òå÷åíèþ äèìàçîâ íå á
âáëèçè êîðåííûõ ìåñòîðîæäåíèé. Â 1953 ãîäó äëÿ ïðîâåðêè ýòîãî ïðåäïîëîæåíèÿ â äîëèíó ðåêè Ìàðõè áûë íàïðàâëåí íåáîëüøîé ãåî
Ëàðèñîé Áíàòîëüåâíîé Ïîïóãàâîé. Â ýòîé ñîâåðøåííî áåçëþäíîé ìåñòíîñòè, ïîêðûòîé áîëîòàìè, è áåç òîãî ìàëåíüêèé îòðÿä ðàçáèëñÿ
óñïåòü îáñëåäîâàòü âîçìîæíî áîëüøóþ òåððèòîðèþ. Ïîñëå äîëãèõ ñòðàíñôàèé ïî çàáîëî÷åíîé ìåñòíîñòè Ë. À. Ïîïóãàåâà ñ ðàáî÷èì-è
÷åëîâåê, íå ìîã îòáèðàòü è îáðàáàòûâàòü áîëüøèå ïðîáû, êàê ýòî äåëàëè âèëþé-ñêèå äëìàçîñêîâàòåëè. Òàêèå ãðóïïû âåäóò ïîè
Íàõîäÿñü â òóðèñòè÷åñêîì ïîõîäå, ääå-íèáóäü íà áåðåãó ðåêè, âîçüìèòå îáû÷íóþ äëþìèíèåâóþ ìèñêó è íàïîëíèòå è ãàëå÷
ðåêè, âûáðàâ íåãëóáîêîå ìåñòî ñî ñïîêîéíûì òå÷åíèåì, òùàòåëüíî ïðåìåøàéòå åâ ñîäåðæèìîå. Îòìîéòå âñþ ãëèíó òàê, ÷òîáû âîäà ñ
ïåñîê. Âðàùàÿ è âñòðÿõèâàÿ íàïîëíåííóþ âîäîé ìèñêó, ïîñòåïåííî ñìûâàéòå ëåãêèå ïåñ÷èíêè. Â êîíöå êîíöîâ íà äíå ìèñêè îñòàíåòñÿ
íàçûâàþò, êîíöåíòðàò. Ïîñìîòðåâ íà íåãî ÷åðåç êóïó, ëåãêî óáåäèòüñÿ, ÷òî îí ñîñòîèò èç çåðíûøåê è êðèñòàëëîâ ðàçëè÷íûõ ìèíåð
ëîòêè. Ïðèãîäåí ëè òàêîé ïðèìèòèâíûé ñïîñîá äëÿ ïîèñêà äèìàçà — ðåä÷áéøåãî ìèíåðàëà, è òîìó æå îáëàäàþùåãî ñïîñîáíîñò
Ñàðñäàññêèõ è Ë. À. Ïîïóãàåâà êðèñòàëëîâ äèìàçà íå îáíàðóæèëè. Çàòî ïî÷òè â âñåõ øëèõòàõ ïðèñóòñòâîâàëè êðîâàâî-êðàñíûå
èçíóðèòåëüíûõ ïîèñêîâ âåðíóëèñü â Ëåíèíãðàä. Óãíåòàëà ìûñëü, ÷òî ñâîþ ñíîâíóþ çàäà÷ó íîè íå âûïîëíèëè. Ïðîøëî íåêîòîðîå âðåì
îáðàçöàìè ïîðîä, îæèâëåíîí áåñåäîâàëè òðè ÷åëîâåêà. Ñ äâóìÿ èç íèõ ÷èòàòåëü óæå çíàêîì — ýòî Ë. À. Ïîïóãàåâà è Í. Í. Ñ
ïðèìå÷àòåëüíîå.— Ñ ýòèìè ñëîâàìè ïðîôåññîð ïîëîæèë íà ñòîë äâà ïîõîæèõ äóõà íà äóõàà ÿðêî-êðàñíûõ êàìåøêà. Ñîáåññà
— Âû ïðàâû òîëüêî íàïîëîâíó,— ñêàçàë ïðîôåññîð, ñêîâîí óãàäàâà èõ ìûñëè.— Îäíî çåðíî äåéñòâèòåëüíî èç òà
âõîäÿùèõ â ñîñòàâ þæíîâðèêàíñêèõ êèìáåðëèòîâ. — Çíà÷èò... — Äà, òî è äóóãîå çåðíî — ýòî ïèðîï, îäèí è
ïðîîáá, à âî ìíîãèõ è ïðèòî â ìåñòíîñòè, ãäå ðàíåå óæå áûëè îáíàðóæåíû äèìàçû, çíà÷èò ãäå-òî ïîáèèçîñòè äîëæíû íàõîäèòüñÿ êîðå
ïîîìûíêê Ô. À. Áåèèêîâ âåðíóèèñü â ðàéîí, ãäå îíè â ïðåäûäóùåì ãîäó âåëè ïîèñêè äèìàçîâ. Íà ýòîò ðàç ïåðåä íèì ñòîÿëà êîíêðåòíà
èññëåäóý âñå ìåêêèå ïðèòîêè ðåêè Äàëäûí, Ïîïóãàåâà îáíàðóæèëà ïèðîïû â øëèõàõ èç íåáîëüøîãî êåâîãî ïðèòîêà. Ïðîäàèãàÿñü â
ïðèëåãàþùåé ìåñòíîñòè: ëîìîì è ëîïàòîé ïðîóóáàëèñü íåáîëüøåå ÿìêè-çàêîïóøêè, äëÿ òîãî ÷òîáû óçíàòü, êàêèå ïîðîäû çàëåãàþò ïîä
êðàñíûå çåðíà — ïèðîïû íåïîñðääñòâåíí â êóñêåê ïîðîäû. Íî ñêîðî íèòü íàíðâàèëàñü, âûøå ïî òå÷åíèþ ïèðîïû èñ÷åçëè. Ïî÷òè ò
äûõàíèå ïîëÿðíîé çèìû. È ñíîâà íóóäà÷à? Ðåøèëè âåðóóòüñÿ íàçàä, ê ìåñòó, ääå ïîñëåäíèé ðàç áûëè îáíàðóæåíû ïèðîïû, è îòòóóäà
íàñòðîåíèå ðàçâåä÷èêîâ óëó÷øèëîñü: ïèðîïîâ â øëèõàõ ñòàíîâèëîñü âñå áîëüøå è áîëüøå. Íàêîíåö, Ïîïóãàåâîé ïîïàëñÿ óñåÿíîûé çå
èëè îáëîïîê çàëåãàþùåé âíèçó çàâåòîíé òðóóáêè? Ñ çàìèðàíèåì ñåðäöà ðàçâåä÷èòà îîïàðàëà áîëüøîé êóñîê ìõà. Ïîà ìõîì ñêðûâàè
ðûòù íåãëóáîêèå øóðôû ïî ïðÿìûì ëèíèÿì, îäèí çà äðóãèì. Íà êðàéíèõ øóðôàõ, íà äíå êîòîðûõ ãîëóáàÿ çåìëÿ ïåðåõîäèëà â èçâåñòíÿ
Òàê âûðèñîâûâàëèñü ïîâåðõíîñòíûå êîíóóðû ïåðâîé â ßéóòèè è Ñîâåòñêîì Ñîþçå êèìáåðëèòîâîé òðóóáêè. «Çàðíèöà» — òà
îñåíüþ 1954 ãîäà ñîñòîÿëñÿ òðàäèöèîííûé ñëåò ãåîëîãîâ Ñèáèðñêîé ïëàòôîðìû. Íà ýòîò ðàç îí ïðîîîäèë ñ îñîáåííî áîëüøèì îïäúåìîì. Â
«Øëè ïî ðå÷êå, ÷åðåç êàæäûå 100—200 ìåòðîâ áðàëè ïðîáû, îáíàðóæèâàëè ïèðîï, øëè äàëüøå...» Çàòî îíà îáñòîÿòåëüíî îç
â îòëè÷èå îò äðóãèõ ñïóòíèêîâ äèìàçà îáèäàåò îòíîñèòåëüíî âûñîêîé èçíîñîóñòîé÷èâîñòüþ è ìîæåò ðàñïðîñòðàíÿòüñÿ íà áîëüøèõ
ãåîëîãè áóêâàèëüíî ðâàëèñü â áîé. Îí ñåçîí îîëåâûõ ðàáîò óæå îêîí÷èëñÿ, è îñòàâàëîñü, íàáðàâøèñü òåðïåíèÿ, æäàòü ñëåäóþùåãî
ïðèòîêâ ðåêè Ìàëàÿ Áîòóíáèÿ, âïàäàþùåé â Âèëþé, ê øèðîêîìó, çàðîñøåìó ìåëêèì êóñòàðíèêîì ëîãó. Îáíàðóæèòü êèìáåðëèòîâóþ ò
ìåñÿöá ìîëîãîé ãåîëîãà Âëàäèìèð Íèêîëàåâè÷ Ùóêèí îáíàðóæèëè òðåòüþ òðóóáêó — «Óäà-íóþ». Ãñêîðå îí æå íàøåë åùå äâà
òåìîû îîèñêîâ îáúÿñíÿëèñü òåì, ÷òî íà îîîîùü ãåîëîãàì ïðèøëè áîëåå ñîâðåìåííûå ìåòîäû ðàçâåäêè. Êàê èçâåñòíî, íàøà Çåìëÿ èìåòò
êèìáåðëèòà âõîäèò ìèíåðàëè ìàãíåòèò, îáëàäàþùèé ìàãíèòíûìè ñâîéñòâàìè. Îîÿòîìó íàä êèìáåðëè-òîâîé òðóóáêîé òîæå âîçíèêàåò ìà
îñóùåñòâëÿåòñÿ íà îáîãàòèòåëüíûõ ôàáðèêàõ. Ïðåäñòîÿëî îáîãàòèòåëüíóþ ôàáðèêó è íà îòå÷åñòâåííûõ ìåñòîðîæäåíèÿ
óñëîâèèÿõ Ñåâåðà, òðåáóîâàëî çàòðàòû îãðîìíûõ ñðåäñòâ. Âàæíî áûëî íå îðîñ÷èòàòüñÿ è âûáðàòü èç óæå ðàçâåäàííûõ òðóóâê, ðà
êèìáåðëèòîâ áûëî èçâåñòíî, ÷òî â îäíèõ òðóóáêàõ äèìàçîâ áîëüøå, â äðóãèõ — ìåíüøå. Íåðääêî îîïääàòñÿ è ñîâñåì «ïóñòû
êàê îîæíî òî÷íåå ïîðääåëèòü, ñêîëüêî â êàæäîé òðóóáêå ñîâåðæèòñÿ äðàãîöåííûõ êàìíåé. Çäåñü íåëüçÿ áûëî îãðàíè÷èòüñÿ íåáîëü
ïðèâëåêëà òðóóáêà «Ìèð». Íåìàëîâàæíóþ ðîëü ñûãðàëî åå îòíîñèòåëüíî áëàãîïðèÿòíîå êëèìàòè÷åñêîå ìåñòî. Îíà íàõîäèòñÿ ñðàâíèòåëüíî í
Èðåëÿõ, â äåâîòàåííì ëèñòâåíîì ëåñó â êîíöå 1956 ãîäà è áûë çàëîæåí áóäóùèé ãîðîä — ñòîëèöà ñîâåòñêîãî äèìà